# RUSKI INWALID

№ 47.

CZWARTEK. 26 Lutego 1820 r.

CZYLI

# WIADOMOŚCI WOJENNE.


*Treść.* Wiadomości Kraiowe: z Petersburga. Królestwo Polskie z Warszawy. Wiadomości Zagraniczne: Francyia. Rozmaitości.

## WIADOMOŚCI KRAIOWE.

*z Petersburga, 24 Lutego.*

Między 22 i 23 b. m. zeszła z tego świata w stolicy tuteyszey JW z Hrabiów *Branickich* Hrabini *Potocka*.

## Królestwo Polskie.

*z Warszawy, 25 Lutego.*

W dniach 18 i 19 b. m. w skutek Uniwersału przez JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego w Imieniu Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla wydanego, odbyło się Zgromadzenie polityczne Gminy Cyrkułu 8go Miasta Warszawy, na Pradze w Kaplicy Loret zwaney. Zaraz w dniu 18. b. m. po odbiciu we dzwony wszystkich Kościołów o godz: 8mey rano odbyło się nabożeństwo przez W. JXiędza *Krolikiewicza*, Surrogata, w Zastępstwie JW. Arcy-Biskupa Prymasa Królestwa Polskiego odprawione.

Poczem około godziny 9tey przybywszy JW. Karól *Woyda*, Radca Stanu Prezydent, przemową zaszczytny dla tey Gminy a nawet dla całey reprezentacyi narodowey wybór ostatniego zgromadzenia politycznego przypomniawszy, do zgodnego działania w nastąpić maiących teraz wyborach obecnych Obywateli zachęcił; nominacyią W. Leona *Szterna* na Marszałka ogłosił, przysięgę od niego odebrał, i po stosownem przez Marszałka pożegnaniu z mieysca się oddalił. Następnie Marszałek odczytawszy Statut organiczny o reprezentacyi narodowey, stosowną przemową zgromadzonym Obywatelom obowiązki dzisieyszych Obrad wyłuszczył i do postępowania podług zasad prawem przepisanych zachęciwszy, za Assessorów Członków Zgromadzenia Józefa *Królikiewicza* i Pawła *Grabowskiego* sobie przybrał, i za dopełnieniem wskazanych Statutem organicznym for-

malności, do wyboru Deputowanego na Seym przystąpił.

Stosownie do prawa na Kandydutów podani zostali:

1m. Nayiaśnieyszy Cesarzewicz Wielki Xiążę *Konstanty Pawłowicz*, Wódz Naczelny woysk Polskich.

2do. JW. JXiądz *Bohusz* Sędzia Pokoiu Wydziału 4go.

Poczem przystąpiono do głosowania, w skutek którego okazało się iż Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty* znaczną większością głosów na doputowanego wybranym został.—Gdy o tym tak wysoko po raz drugi uświetniaiącym całą reprezentacyią narodową wypadku Marszałek z urzędu Zgromadzeniu doniósł, rozlegał się w świątyni trzykrotnie odgłos uwielbienia i radości uszczęśliwionych Obywateli Pragi.

Zakończyła się ta świetna nietylko dla Pragi, lecz kraiu całego uroczystość przez zasłanie do Pana Zastępów naygorętszych modłów i dziękczynień za pobłogosławienie wyborowi, przy zaintonowaniu *Te Deum* przez W. JXiędza *Krolikiewicza* Surrogata. Dalsze zaś czynności Zgromadzenia odroczywszy Marszałek do dnia następnego, zaprosił tak JW. Radcę Stanu Prezydenta, iako i innych Urzędników oraz Obywateli na ucztę w mieszkaniu swem przygotowaną; podczas którego toast za zdrowie i długoletnie życie Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla Naymiłościwszego, Nayiaśn: Cesarzewica W. Xięcia *Konstantego*, Naczelnego Wodza woysk Polskich, Deputowanego z osmey Gminy, całey Nayiaśnieyszey Rodziny i JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego spełniano, a wieczorem Obywatele Przedmieścia Pragi przeięci radością tak drogim wyborem Nayiaśnieyszego Reprezentanta swego, okna swych mieszkań rzęsisto oswiecili.

Nazaiutrz dnia 19. b. m. w kontynuacyi odroczonych przez Marszałka Obrad zgromadziwszy się Obywatele w mieysce w Akcie wyrażone, przystąpili do wyboru Członka do Rady Woiewódzkiey. Gdy z podanych dwóch Kandydatów, iako to:

JW. Dominika *Krysińskiego* Deputowanego z Gminy 5tey i W. *Papieskiego* obywatela Pragi, pierwszy większość głosów za sobą miał, więc JW. Dominik *Krysiński* na Radcę Woiewodzkiego przez Marszałka ogłoszony został.

W tém mieyscu Marszałek złożył imieniem Zgromadzenia podziękowanie byłemu Radcy Woiewódzkiemu W. *Wołowskiemu* Mecenasowi; a na to nowo wybrany w imieniu byłego Radcy Woiewódzkiego odpowiadaiąc wynurzył tak iego iako i swoie dla obywateli Pragi uczucia wdzięczności.

W końcu przystąpiono do spisu dodatkowego Kandydatów na Urzędy Administracyyne i Sądowe i na tem Obrady ukończone i przez Marszałka zamknięte zostały.

W dniu 20 b. m. W. Marszałek z Assessorami i innemi Delegowanemi z Przedmieścia *Pragi*, za przewodnictwem JW. Radcy Stanu Prezydenta otrzymawszy posłuchanie u Nayiaśnieyszego Cesarzewicza W. Xięcia Naczelnego Wodza, złożyli Mu *Laudum* na wybor Deputowanego, który ie nayłaskawiey przyiąć raczył.

## WYIĄTEK.

Z Regulaminu dla Komór celnych Rossyyskich w Cesarstwie Rossyyskiem i Królestwie Polskiem dla handlu lądowego na granicy zachodniey ustanowionych.

*Ciąg Dalszy.*

*O podległości Urzędników.*

O Dyrektorze.

§. 598. Pod zwierzchnością Dyrektora Komory celney na granicy zewnetrzney Królestwa Polskiego zostaią wszyscy inni urzędnicy.

*O wiadomościach dla Dyrektora nieodbicie potrzebnych.*

§. 599. Dyrektor powinien wiedzieć porządek swey służby we wszystkich iey szczegółach, oraz tyczące się iey prawa i postanowienia; niemniey, posiadać ięzyki Rossyyski, Polski i Niemiecki, oraz dawać z siebie przykład dobrey konduity i regularności w pełnieniu obowiązków swoich.

*O przytomności przy rewizyiach.*

§. 600. Tenże winien wraz z Kontrollerem bydź przytomnym przy rewizyi wszelkich wyprowadzanych z Rossyi towarów, przechodzących przez komorę deklaracyyną na granicy zewnętrzney, a nie posiadaiących kwitów z opłaconego cła wychodowego.

*O utrzymywaniu reiestrów (ksiąg)*

§. 601. Na komorze deklaracyyney maią bydź utrzymywane w należytym porządku następuiące sznurowe księgi:

1. Zwana nastolna (*raptularz*) do zapisywania towarów:

2. Kassyerska, do zapisywania wpływu cła.

Do księgi nastolney należy zapisywać wszelkie towary i produkcye Rossyyskie wywożone przez komorę, oraz wszelkie sprowadzane, przeznaczone do Rossyi, z oznaczeniem numeru expedycyi, mieysca, skąd idą, mieysca przeznaczenia, nakoniec nazwiska właścicieli, kommissantów furmanów lub przewodników.

Do księgi kassyerkiey ma bydź zaciągany wpływ cła wychodowego od wyprowadzanych z Rossyi towarów, które nie są opatrzone kwitami z opłaconego cła. Kwity tego rodzaiu oznaczaią się szczególnie.

*O pobieraniu cła i odpowiedzialności za całość onego.*

§. 602. Dyrektor wspólnie z Kontrolerem pobieraią cło, utrzymuią wpłynione summy pod swoiemi kluczami, i są odpowiedzialni razem ieden za drugiego za mogący się odkryć defekt.

*O odpowiedzialności za pomyłki w rachunkach.*

§. 603. Obydwa ci urzędnicy odpowiadaią za pomyłki w rachunkach; oraz za niedobory cła ze szkodą Skarbu; wszelkie takowe defekta maią bydź ściągane z nich, a im zabrania się żądać wynagrodzenia od właścicieli towaru, lub przewodników (*konduktorów*) i furmanów, ieżeli tym udzielone zostały kwity.

*O sposobie utrzymywania rachunków.*

§. 604. Departament handlu zewnętrznego Cesarstwa Rossyyskiego oznaczy sposób utrzymywania rachunków na komorach deklaracyynych.

*O dawaniu baczenia, aby porządek był zachowany.*

§. 605. Dyrektór winien baczyć, ażeby podwładni iemu urzędnicy pełnili regularnie obowiązki swoie. Na niego włożona iest odpowiedzialność w tey mierze, podobnie iak za utrzymanie porządku, i zachowanie w całości wszystkich rzeczy do komory należących.

*O nadchodzących dyspozycyach.*

§. 606. Tenże iest obowiązany utrzymywać dziennik korrespondencyi, i otwierać wszelkie odbierane expedycye rządowe; zaciągać do dziennika treść exhibitów, datę odebrania, i wykonania podług tych, a naostatek numer, pod którym expedyowane zostaną.

*O wychodzących rapportach.*

§. 607. Wszelkie expedycye wychodzące, równie iak bruliony (*terminy*) powinny bydź przez Dyrektóra podpisywane: bruliony wszywane bydź maią do akt.

*O poleceniach zwierzchności.*

§. 608. Na wszelkich poleceniach odbieranych od główney administracyi komor celnych Rossyyskich w Warszawie, Dyrektór czyni dekretacye, i kommunikuie innym urzędnikom do obrobienia każdemu, stosownie do iego w działu.

*O codziennem sprawdzeniu rachunków.*

§. 609. Księga Kassyerska wpływów cła, którą utrzymuie Dyrektor, sprawdzana będzie każdego dnia przez Kontrollera. Z drugiey strony, Kontroller ma weryfikować co dzień reiestra Kontrollerskie w celu przekonania się o istocie wpływu.

*O mianowaniu kopisty.*

§. 610. Dyrektor mianuie dozorcę i kopistę.

*Obowiązek utrzymywania reiestru kontrolli.*

o Kontrollerze.

§. 611. Kontroller obowiązany iest utrzymywać sam reiestr kontrolli, i zapisywać w nim wszelkie towary i płody wyprowadzane z Rossyi, i wprowadzane do niey przez komorę deklaracyyną, wyszczegolniaiąc ilość, ich gatunki, numer expedycyi, mieysce skąd idą, i mieysce przeznaczenia, nareszcie imiona właścicieli, kommissantów, i furmanów lub konduktorów.

*O zapisywaniu ceduł* (Listów Konwoiowych)

§. 612. Tenże wpisuie do osobney książki słowo w słowo ceduły (*list konwoiowe*) udzielane przez komorę na przewóz towarów zagranicznych przeznaczonych do Rossyyi, do komor głównych Rossyskich.

*O odpowiedzialności za utrzymywanie w całości kassy.*

§. 613. Kassa zostaie w zachowaniu iego wspólnie z Dyrektorem; teyże podlega odpowiedzialności stosownie do §§. 602 i 603.

*O utrzymywaniu akt w porządku.*

§. 614. Kontroller obowiązany iest utrzymywać w porządku akta kancellaryi, oraz bydź przytomnym przy wszystkich rewizyach towarów.

*O rewizyi kassy.*

§. 615. Po wyexpedyowaniu wychodzących każdego dnia papierów, kontrollerowinien rewidować kassę, konfrontuiąc summy wpłynione z reiestrami, końcem, ażeby stan

kassy w każdym czasie był oczywiście wiadomy.

*O kontrassygnowaniu expedycyy.*

§. 616. Tenże podpisuie wraz z Dyrektorem wszelkie expedycye wychodzące w uskutecznieniu interessów celnych.

*O obowiązku donoszenia w przypadku szkody Skarbu.*

§. 617. Gdyby Kontroller dostrzegł, iż Dyrektor postępuie w pełnieniu obowiązków służby wbrew przepisom, oraz, że ztąd wynika dla Skarbu szkoda, w takim razie winien pod własną odpowiedzialnością donieść o tem niezwłocznie Naczelnikowi Administracyi celney w Warszawie.

*(Dalszy ciąg iutro.)*

---

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### FRANCIIA.

z *Paryża*, 16 *Lutego*.

Jeden z dzienników liberalnych ogłosił pogłoskę, iakoby Infant D. *Francesco de Paula* brat Króla przeszedł do powstańców. Naczelnym ich dowódcą iest Jenerał *Moscoso*, mąż pełen talentów, który przy powrocie królewskim był naczelnikiem sztabu głównego, ale posądzony o liberalizm, skazany został na ściśłe dwuletnie więzienie. Oswobodzili go powstańcy, na których teraz stanął czele. Inni znakomitsi ich dowodcy są: *Don Rafael Riego*, *Don Francesco Espada*, *Don Antonio Quirogo* i *Miranda*. Woysko ich składa się z pułków Sewilskiego, Asturyyskiego Aragońskiego, koronnego, korpusu saperów, artylleryi i iazdy.

Inny dziennik to zawiera: — Wszystkie dzienniki hiszpańskie głębokie zachowuią milczenie o wypadkach andaluzyyskich. Jest to zapewne wolą rządu, który nie tylko w niewiadomości chciałby trzymać kray cały, ale i ukryć skutki wypadków przed innemi narodami. W tym to celu, iak pisze dziennik *Impartial*, oddział złożony z 200 żołnierzy posłano do *Irun*, aby czuwał nad nieprzepuszczaniem wszelkich wiadomości za granicę. Smutna konieczność, gdy rząd takowych środków iąć się musi!«

Inny ieszcze dziennik liberalny taki list z *Baiony*, pisany dnia 1 Lutego ogłosił: — »Mamy listy z *Kadyxu* pod dniem 21 Stycznia opiewaiące, iż tam iest spokoyność, co się nie zgadza wcale z ostróżnością, iakiey rząd hiszpański używa, aby nas nic nie dochodziło o zaszłey w Andaluzyi rewolucyi. Czytałem dziś rano odezwę podpisaną przez *Manuela los Arcos* naczelnika głównego sztabu woyska konstytucyynego opiewaiącą, że woysko domagaiąc się konstytucyi, używa prawa zaręczonego mu obietnicą Królewską dnia 4 Maia r. 1814 — Jenerał Królewski *Freyre* miał wyruszyć dnia 26 Stycznia z *Sewilli* przeciw rokoszanom.«

W tymże dzienniku czytamy: — »Jenerał *Eguia* dowodzący w prowincyi Grenada dostał od Krola prawie nieograniczoną władzę. Przywołano do *Madrytu* Pana *Elio* Kapitana jeneralnego w prowincyi Waleneya, (piszą z *Madrytu* pod dniem 25 Stycznia) dla dania mu dowództwa przeciw rokoszanom; ale znowu doniesiono pod dniem 27, że nazaiutrz miał wyiechać na powrót do *Walencyi*. Na mieysce Jenerała *Valdes* mianowany Gubernatorem *Kadyxu* Jenerał *Campana*.«

Inny nakoniec dziennik liberalny zawiera co następuie: — »W nocy z 7 na 8 Lutego nadbiegł goniec do Posła hiszpańskiego w *Paryżu*; lecz nic ieszcze nie słychać, co przywiózł. Zapewniaią iż rząd francuzki rozkazał woysku zwoiemu stoiącemu w południowo—zachodnich departamentach pociągnąć ku granicy hiszpańskiey. — W zbroiowni *Caraca*, opanowaney od powstańców, mieli oni znaleźć między innemi zapasami 40 milionów realów.«

Dziennik w *Bordeaux* wychodzący, a zwany *la Tribune de Gironde*, zawiera następuiący list pod dniem 27 Stycznia:

»Co chwila przybywaią do *Madrytu* z Andaluzyi gońcy. Mieszkańcy stolicy nie śmieią nic o tak powszechnie zaymuiących wypadkach pisać. To *nakazane milczenie* dowodzi naylepiey, że powstańcom nie źle powodzić się musi.«

---

W PETERSBURGU.

*w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.*